

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Επιτροπή Αναφορών

2008/2126(INI)

23.9.2008

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με την καταπολέμηση της παραπλανητικής διαφήμισης από εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων (αναφορές 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 και άλλες)
(2008/2126(INI))

Επιτροπή Αναφορών

Εισηγητής: Simon Busuttil

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	9

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την καταπολέμηση της παραπλανητικής διαφήμισης από τις εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων (αναφορές 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 και άλλες) (2008/2126(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τις αναφορές 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 και άλλες,
- έχοντας υπόψη τις προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής Αναφορών σχετικά με την αναφορά 45/2006 και άλλες,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2006/114/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση (κωδικοποίηση)¹, η οποία αντικατέστησε την οδηγία 84/450/EOK² όπως είχε τροποποιηθεί από την οδηγία 97/55/EK³,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2005/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/EOK του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/EK, 98/27/EK, 2002/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές»)⁴,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2004, σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών («κανονισμός για τη συνεργασία όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών»)⁵,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 98/27/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998, περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών⁶,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 192, παράγραφος 1, του Κανονισμού του,

¹ ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σελ. 21.

² Οδηγία 84/450/EOK του Συμβουλίου της 10ης Σεπτεμβρίου 1984 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παραπλανητική διαφήμιση, ΕΕ L 250 της 19.9.1984, σελ. 17.

³ Οδηγία 97/55/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Οκτωβρίου 1997 για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/EOK σχετικά με την παραπλανητική διαφήμιση προκειμένου να συμπεριληφθεί η συγκριτική διαφήμιση, ΕΕ L 290 της 23.10.1997, σελ. 18.

⁴ ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σελ. 22.

⁵ ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σελ. 1.

⁶ ΕΕ L 166 της 11.6.1998, σελ. 51.

- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Αναφορών (A6-0000/2008),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο έχει λάβει περισσότερες από 400 αναφορές, κυρίως από μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες ισχυρίζονται ότι έχουν πέσει θύματα παραπλανητικής διαφήμισης από εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων και έχουν υποστεί εξαιτίας τους οικονομική ζημία,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις καταγγελίες αυτές αποτυπώνεται μια διαδεδομένη παραπλανητική επιχειρηματική πρακτική που ακολουθούν ορισμένες εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων, πλήττοντας χιλιάδες επιχειρήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και πέρα από αυτή, με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στις επιχειρήσεις,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καταγγελλόμενες επιχειρηματικές πρακτικές συνίστανται συνήθως στην προσέγγιση μιας επιχείρησης από μια εταιρεία έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων, συνήθως μέσω ταχυδρομείου, κατά την οποία ζητείται από την εταιρεία η συμπλήρωση ή η ενημέρωση των στοιχείων επωνυμίας και επικοινωνίας της επιχείρησης, δίνοντάς της τη λανθασμένη εντύπωση ότι θα καταχωρισθεί δωρεάν σε κατάλογο επιχειρήσεων, ενώ η επιχείρηση που υπογράφει ανακαλύπτει αργότερα ότι στην πραγματικότητα έχει υπογράψει, χωρίς να το επιθυμεί, συμβόλαιο, συνήθως δεσμευτικό για τουλάχιστον τρία έτη, για την καταχώρισή της σε κατάλογο επιχειρήσεων με ετήσια χρέωση περίπου 1 000 ευρώ,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα έντυπα που χρησιμοποιούνται σε αυτού του είδους τις πρακτικές είναι συνήθως ασαφή και δυσνόητα, δίνοντας την εσφαλμένη ιδέα ότι πρόκειται για δωρεάν καταχώριση σε κατάλογο επιχειρήσεων, ενώ στην πραγματικότητα παγιδεύουν τις επιχειρήσεις σε ανεπιθύμητα συμβόλαια διαφήμισης σε καταλόγους επιχειρήσεων,
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία 2006/114¹ ισχύει και για τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, ορίζει δε την «παραπλανητική διαφήμιση» ως «κάθε διαφήμιση που με οποιονδήποτε τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της παρουσίας της, παραπλανά ή ενδέχεται να παραπλανήσει τα πρόσωπα στα οποία απευθύνεται ή στων οποίων τη γνώση περιέχεται και που, εξαιτίας του απατηλού χαρακτήρα της, είναι ικανή να επηρεάσει την οικονομική τους συμπεριφορά ή που, για τους λόγους αυτούς, βλάπτει ή ενδέχεται να βλάψει έναν ανταγωνιστή»,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία 2005/29/EK² για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές δεν ισχύει για τις παραπλανητικές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων και, συνεπώς, υπό τη σημερινή της μορφή, δεν μπορεί να αποτελέσει βάση στην οποία θα μπορούσαν να στηριχθούν οι αναφέροντες για βοήθεια,
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004³ σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών ορίζει την «ενδοκοινοτική παράβαση» ως «κάθε ενέργεια ή παράλειψη που είναι αντίθετη με τη νομοθεσία για την προστασία των συμφερόντων των

¹ ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σελ. 21–27.

² ΕΕ L 149 της 11.06.2005, σελ. 22–39.

³ ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σελ. 1–11.

καταναλωτών [...] η οποία βλάπτει ή ενδέχεται να βλάψει τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών που κατοικούν σε κράτος μέλος ή κράτη μέλη άλλα από το κράτος μέλος από το οποίο προήλθε η ενέργεια ή η παράλειψη ή στο οποίο πραγματοποιήθηκε, ή στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο υπεύθυνος πωλητής ή προμηθευτής, ή στο οποίο μπορούν να βρεθούν αποδείξεις ή περιουσιακά στοιχεία που συνδέονται με την ενέργεια ή την παράλειψη»,

- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περισσότεροι αναφέροντες κατονομάζουν τον κατάλογο επιχειρήσεων «European City Guide», ο οποίος έχει την έδρα του στη Βαλένθια της Ισπανίας, αλλά αναφέρουν και άλλες εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων όπως η «Construct Data Verlag», η «Deutscher Adressdienst GmbH» και η «NovaChannel» λαμβάνοντας υπόψη, ωστόσο, υπόψη ότι άλλες εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων ακολουθούν νόμιμες επιχειρηματικές πρακτικές,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο στόχαστρο αυτών των παραπλανητικών επιχειρηματικών πρακτικών βρίσκονται, κυρίως, οι μικρές επιχειρήσεις, αλλά και οι επαγγελματίες ή ακόμη και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, όπως σχολεία, βιβλιοθήκες και τοπικοί κοινωνικοί σύλλογοι, όπως μουσικοί σύλλογοι,
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων έχουν συχνά την έδρα τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο βρίσκεται το θύμα τους, γεγονός που καθιστά δύσκολη για τα θύματα την αναζήτηση προστασίας από τις εθνικές αρχές, ενώ παράλληλα τα θύματα συχνά δεν λαμβάνουν βοήθεια ούτε από τις εθνικές αρχές προστασίας των καταναλωτών, οι οποίες τους ενημερώνουν ότι ο νόμος έχει στόχο την προστασία των καταναλωτών και όχι των επιχειρήσεων, ενώ όμως, καθώς πρόκειται για μικρές επιχειρήσεις, τα θύματα συχνά δεν διαθέτουν τους πόρους για να ασκήσουν αποτελεσματική προσφυγή,
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θύματα των πρακτικών αυτών δέχονται ισχυρές πιέσεις από τις ίδιες τις εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων ή ακόμη και από εταιρείες συλλογής οφειλών που προσλαμβάνονται από τις εν λόγω εταιρείες, προκειμένου να πληρώσουν τα ποσά που τους ζητούνται, ενώ τα θύματα καταγγέλλουν ότι περιέρχονται σε απόγνωση και αισθάνονται πως απειλούνται από τις προσεγγίσεις αυτές, με αποτέλεσμα πολλοί να καταβάλλουν τελικά τα ποσά που τους ζητούνται, παρά τη θέλησή τους, για να αποφύγουν περαιτέρω παρενοχλήσεις,
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θύματα που αρνούνται να πληρώσουν σπανίως έχουν οδηγηθεί στα δικαστήρια, με ελάχιστες εξαιρέσεις,
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες, κυρίως ενημερωτικής φύσεως, για την αντιμετώπιση του προβλήματος,
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2000, η Αυστρία τροποποίησε τον εθνικό της νόμο περί αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, το άρθρο 28α του οποίου αναφέρει πλέον ότι «απαγορεύεται η διαφήμιση, στον χώρο των επιχειρήσεων και με σκοπό τον ανταγωνισμό, της καταχώρισης σε καταλόγους, όπως χρυσοί οδηγοί, ονομαστικοί κατάλογοι ή παρόμοιοι κατάλογοι, μέσω εντύπων πληρωμής, εντύπων χρηματικής εντολής, τιμολογίων, προσφοράς διόρθωσης ή με παρόμοιο τρόπο, όπως και η άμεση προσφορά τέτοιου είδους καταχωρίσεων χωρίς σαφή και ξεκάθαρη γραπτή επισήμανση

ότι η διαφήμιση αυτή αποτελεί αποκλειστικά προσφορά συμβολαίου»,

- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πρακτικές αυτές εφαρμόζονται εδώ και αρκετά χρόνια, έχοντας προκαλέσει σημαντικό αριθμό θύματων και σοβαρό οικονομικό αντίκτυπο σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά,
1. εκφράζει την ανησυχία του για το καταγγελλόμενο από τους αναφέροντες πρόβλημα, το οποίο φαίνεται πως είναι εκτεταμένο, έχει διασυννοριακό χαρακτήρα και προκαλεί σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις, κυρίως στις μικρές επιχειρήσεις·
 2. φρονεί ότι η διασυννοριακή φύση του προβλήματος αυτού καθιστά τα κοινοτικά θεσμικά όργανα υπεύθυνα για την παροχή επαρκών μέσων προσφυγής στα θύματα, ώστε να είναι δυνατή η αποτελεσματική προσβολή της εγκυρότητας των συμβολαίων που συνάπτονται βάσει παραπλανητικής διαφήμισης και η επιστροφή στα θύματα των χρημάτων που έχουν πληρώσει·
 3. καλεί τα θύματα να καταγγέλλουν τις περιπτώσεις εξαπάτησης επιχειρήσεων στις εθνικές αρχές και να ζητούν κατάλληλες συμβουλές προτού πληρώσουν τις χρεώσεις που τους επέβαλαν οι εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν παραπλανητικές πρακτικές·
 4. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι, παρά την ευρεία έκταση που έχουν λάβει οι συγκεκριμένες πρακτικές, η κοινοτική και η εθνική νομοθεσία φαίνεται πως δεν παρέχουν επαρκή αποτελεσματικά μέσα προσφυγής ή δεν εφαρμόζονται καταλλήλως σε εθνικό επίπεδο· εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι οι εθνικές αρχές δεν φαίνονται επίσης ικανές να προσφέρουν μέσα προσφυγής·
 5. επιδοκιμάζει τις προσπάθειες που καταβάλλουν διάφορες ευρωπαϊκές και εθνικές επιχειρηματικές οργανώσεις προκειμένου να ενημερώσουν τα μέλη τους, και τις καλεί να εντείνουν τις προσπάθειές τους, ώστε λιγότεροι άνθρωποι να πέφτουν θύματα των παραπλανητικών καταλόγων επιχειρήσεων·
 6. επιδοκιμάζει τη δράση που έχουν αναλάβει ορισμένα κράτη μέλη όπως η Ιταλία, η Ισπανία, οι Κάτω Χώρες, το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά κυρίως η Αυστρία, προσπαθώντας να εμποδίσουν τις εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων να ακολουθούν παραπλανητικές πρακτικές· θεωρεί, ωστόσο, ότι οι προσπάθειες αυτές εξακολουθούν να είναι ανεπαρκείς·
 7. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, σε πλήρη συνεργασία με εθνικές και ευρωπαϊκές οργανώσεις εκπροσώπησης επιχειρήσεων, να εντείνουν τις προσπάθειές τους για τη βελτίωση της ενημέρωσης σχετικά με το πρόβλημα, ώστε περισσότεροι άνθρωποι να διαθέτουν την ενημέρωση και τη γνώση που χρειάζεται για να αποφεύγουν την παραπλανητική διαφήμιση η οποία μπορεί να τους παρασύρει σε ανεπιθύμητα συμβόλαια διαφήμισης·
 8. καλεί την Επιτροπή να ασχοληθεί με το πρόβλημα της εξαπάτησης επιχειρήσεων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της Πράξης για τις μικρές επιχειρήσεις·

9. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι η οδηγία 2006/114/EK¹ για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση, η οποία ισχύει για τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, όπως στην προκειμένη περίπτωση, φαίνεται πως είτε είναι ανεπαρκής και δεν προσφέρει αποτελεσματικά μέσα προσφυγής είτε δεν εφαρμόζεται καταλλήλως από τα κράτη μέλη·
10. υπενθυμίζει ότι, ενώ η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να εφαρμόσει την οδηγία άμεσα κατά προσώπων ή εταιρειών, έχει καθήκον, ως θεματοφύλακας της Συνθήκης, να διασφαλίσει τη δέουσα εφαρμογή της από τα κράτη μέλη·
11. καλεί την Επιτροπή να εντείνει την παρακολούθηση της εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας, κυρίως στα κράτη μέλη εκείνα όπου είναι γνωστό ότι τηρούν την έδρα τους εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν παραπλανητικές πρακτικές, αλλά ιδίως στην Ισπανία, όπου έχει την έδρα της η εταιρεία έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων που κατονομάζεται συχνότερα από τους αναφέροντες, και στην Τσεχική Δημοκρατία, όπου τα δικαστήρια εξέδωσαν απόφαση κατά των θυμάτων, η οποία εγείρει ερωτήματα για την εφαρμογή της οδηγίας στην εν λόγω χώρα· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Κοινοβούλιο με τα πορίσματά της·
12. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι η οδηγία 2005/29/EK² για τις αθέμιτες πρακτικές δεν καλύπτει τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων και ότι τα κράτη μέλη εμφανίζονται διστακτικά να επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής της· σημειώνει, ωστόσο, ότι τα κράτη μέλη δύνανται να επεκτείνουν μονομερώς το πεδίο εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας τους για τους καταναλωτές στις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων και τα ενθαρρύνει ενεργά να το πράξουν·
13. επιδοκιμάζει το παράδειγμα της Αυστρίας, η οποία θέσπισε ειδική απαγόρευση στην εθνική της νομοθεσία για τους παραπλανητικούς καταλόγους επιχειρήσεων και καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο, δεδομένης της διασυνοριακής φύσης του προβλήματος, να αναλάβει νέα νομοθετική πρωτοβουλία, βάσει του αυστριακού μοντέλου, η οποία θα απαγορεύει ρητώς τη διαφήμιση σε καταλόγους επιχειρήσεων, επιτρέποντάς τη μόνο εάν οι υποψήφιοι πελάτες ενημερώνονται με σαφή και ξεκάθαρη γραπτή επισήμανση ότι η εν λόγω διαφήμιση αποτελεί απλώς και μόνο προσφορά συμβολαίου έναντι πληρωμής·
14. σημειώνει ότι η εθνική νομοθεσία αποδεικνύεται συχνά ανεπαρκής για την άσκηση προσφυγής κατά των εταιρειών έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων που έχουν την έδρα τους σε άλλο κράτος μέλος και, για τον λόγο αυτόν, καλεί την Επιτροπή να διευκολύνει πιο ενεργά τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών προκειμένου να μπορέσουν να παράσχουν πιο αποτελεσματικά μέσα προσφυγής στα θύματα·
15. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004³ σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών δεν έχει χρησιμοποιηθεί επαρκώς και καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει την παρακολούθηση της εφαρμογής του κανονισμού

¹ ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σελ. 21–27.

² ΕΕ L 149 της 11.06.2005, σελ. 22–39.

³ ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σελ. 1.

και να ζητήσει από τις εθνικές αρχές να κάνουν συχνότερη χρήση της συγκεκριμένης νομοθετικής πράξης, η οποία θα μπορούσε να προσφέρει ένα μέσο προσφυγής σε περίπτωση ενδοκοινοτικών παραβάσεων·

16. επιδοκιμάζει το παράδειγμα το Βελγίου όπου όσοι πλήττονται από παραπλανητικές πρακτικές δύνανται να χρησιμοποιήσουν ένδικα μέσα στη χώρα διαμονής τους·
17. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τα θύματα παραπλανητικής διαφήμισης έχουν στη διάθεσή τους μια σαφώς ορισμένη εθνική αρχή στην οποία θα μπορούν να υποβάλλουν καταγγελία και να προσφεύγουν ακόμα και σε περιπτώσεις όπως οι προκείμενες, όπου τα θύματα της παραπλανητικής διαφήμισης είναι επιχειρήσεις·
18. καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές βέλτιστων πρακτικών για τους εθνικούς φορείς επιβολής, οι οποίες θα μπορούν να ακολουθούνται σε περίπτωση που τους καταγγέλλονται περιπτώσεις παραπλανητικής διαφήμισης·
19. καλεί την Επιτροπή να επιδιώξει τη συνεργασία με τρίτες χώρες και με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, ώστε οι εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν παραπλανητικές πρακτικές και έχουν την έδρα τους σε τρίτη χώρα να μην προκαλούν ζημίες σε επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση·
20. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Εισαγωγή

Πολλές εταιρείες, συχνά μικρές επιχειρήσεις, πέφτουν θύματα απάτης μέσω παραπλανητικής διαφήμισης. Σε μια συνήθη απάτη αυτού του είδους, τα θύματα υπογράφουν, εν αγνοία τους, συμβόλαιο διαφημιστικής προβολής σε έναν κατάλογο επιχειρήσεων, ενώ τους έχει δοθεί η εντύπωση ότι πρόκειται για δωρεάν καταχώριση.

Τα θύματα συνήθως λαμβάνουν έντυπα από εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν παραπλανητικές πρακτικές, οι οποίες τα καλούν να συμπληρώσουν, να διορθώσουν ή να ενημερώσουν τα στοιχεία της επιχείρησής τους. Συχνά τους δηλώνεται ότι η ενημέρωση των πληροφοριών γίνεται δωρεάν. Με τον τρόπο αυτόν, τα δελεάζουν να ενημερώσουν τα στοιχεία τους και να αποστείλουν το έντυπο. Ωστόσο, δεν συνειδητοποιούν ότι, υπογράφοντας το έντυπο, υπογράφουν και ένα συμβόλαιο που τους δεσμεύει να καταχωρίσουν διαφήμιση σε έναν κατάλογο επιχειρήσεων για τουλάχιστον τρία έτη και με ετήσιο κόστος περίπου 1 000 ευρώ. Τα θύματα συνειδητοποιούν την απάτη όταν λαμβάνουν επιστολή από την εταιρεία έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων, με την οποία τα ενημερώνει ότι έχει όντως καταχωρίσει διαφήμιση στον κατάλογο, μαζί με ένα τιμολόγιο προς εξόφληση. Όσοι δεν πληρώνουν, συχνά γίνονται στόχοι παρενόχλησης ή δέχονται απειλές δικαστικής δίωξης από τις εταιρείες έκδοσης των καταλόγων ή τις εταιρίες συλλογής οφειλών που χρησιμοποιούν. Πολλοί απλώς ενδίδουν και πληρώνουν, προκειμένου να αποφύγουν περαιτέρω παρενοχλήσεις.

Χιλιάδες επιχειρήσεων έχουν πληγεί σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεδομένου ότι το συμβόλαιο κοστίζει περίπου 1 000 ευρώ ετησίως και διαρκεί τουλάχιστον τρία χρόνια, ο οικονομικός αντίκτυπος σε ολόκληρη την ΕΕ θεωρείται σημαντικός.

Ενώ είναι σαφές ότι υπάρχει ένα στοιχείο παραπλανητικής επιχειρηματικής πρακτικής, η οποία είναι συνήθως παράνομη, δεν είναι απολύτως σαφές εάν η κοινοτική νομοθεσία προβλέπει μέσα προστασίας και, εάν όντως προβλέπει, εάν τα μέσα αυτά εφαρμόζονται καταλλήλως σε εθνικό επίπεδο από τα διάφορα κράτη μέλη. Επομένως, οι εταιρείες έκδοσης καταλόγων που χρησιμοποιούν παραπλανητικές πρακτικές συχνά εκμεταλλεύονται τις γκρίζες ζώνες της νομοθεσίας ή την ανεπαρκή εφαρμογή της σε εθνικό επίπεδο και διαπράττουν την απάτη. Ένα κοινό στοιχείο είναι το γεγονός ότι οι εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν παραπλανητικές πρακτικές συνήθως έχουν την έδρα τους σε χώρα διαφορετική από εκείνη του θύματος. Με τον τρόπο αυτόν, καθίσταται δύσκολη για τα θύματα η χρήση της εθνικής νομοθεσίας και των εθνικών αρχών για την υπεράσπισή τους σε ένα άλλο κράτος μέλος. Επιπλέον, πολύ συχνά, οι εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για την προστασία των καταναλωτών απορρίπτουν τις καταγγελίες των επιχειρήσεων, διότι η νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών ισχύει μόνο για τους καταναλωτές και όχι για τις επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις μένουν χωρίς ουσιαστικό μέτρο προστασίας και ανοίγει ο δρόμος για την άνθηση πρακτικών εξαπάτησης επιχειρήσεων.

Βεβαίως, δεν βασίζονται όλοι οι κατάλογοι επιχειρήσεων σε παραπλανητικές διαφημίσεις: πολλές εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων είναι καθ' όλα νόμιμες. Μάλιστα, λειτουργούν βάσει ενός κώδικα συμπεριφοράς, ο οποίος καθιστά σαφές ότι οι παραγγελίες πρέπει να είναι σαφώς αναγνωρίσιμες ως παραγγελίες και ότι η δωρεάν διαφήμιση δεν πρέπει

να συγγέται με τη διαφήμιση έναντι πληρωμής. Ωστόσο, ορισμένοι κατάλογοι επιχειρήσεων στηρίζονται σε παραπλανητικές επιχειρηματικές πρακτικές. Οι περισσότερες καταγγελίες που έχει λάβει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατονομάζουν τον κατάλογο επιχειρήσεων που είναι γνωστός ως «European City Guide», με έδρα στη Βαλένθια της Ισπανίας· έχουν, όμως, αναφερθεί και άλλοι κατάλογοι, όπως οι «Construct Data Verlag», «Deutscher Adressdienst GmbH» και «NovaChannel». Ορισμένοι παραπλανητικοί κατάλογοι επιχειρήσεων λειτουργούν επίσης στον Παγκόσμιο Ιστό. Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του European City Guide, κάθε χρόνο εκδίδονται από αυτή και μόνο την εταιρεία περίπου 6,5 εκατομμύρια έντυπα.

Στόχοι της παρούσας έκθεσης

Η Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχει λάβει περισσότερες από 400 αναφορές από μικρές επιχειρήσεις από ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ακόμη και από ορισμένες τρίτες χώρες, οι οποίες ισχυρίζονται ότι έχουν πέσει θύματα παραπλανητικής διαφήμισης. Επιπλέον, αρκετά μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχουν απευθυνθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τις καταγγελίες αυτές και έχουν καταθέσει σειρά γραπτών και προφορικών ερωτήσεων. Από την πλευρά του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε την σύνταξη της παρούσας έκθεσης προκειμένου να ερευνηθεί περαιτέρω το πρόβλημα και να προταθούν λύσεις. Συνεπώς, μέσω της παρούσας έκθεσης, ο εισηγητής επιθυμεί:

- να ενισχυθεί η ενημέρωση σχετικά με το ζήτημα, ώστε λιγότερες επιχειρήσεις να πέφτουν θύματα τέτοιων πρακτικών εξαπάτησης επιχειρήσεων·
- να κληθούν οι χώρες της ΕΕ να καταστήσουν αυστηρότερους τους εθνικούς νόμους τους και να διασφαλίσουν τη δέουσα εφαρμογή της υφιστάμενης κοινοτικής νομοθεσίας για την παραπλανητική διαφήμιση και τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές·
- να κληθεί η Επιτροπή να εντατικοποιήσει την παρακολούθηση της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας και να βελτιώσει την υφιστάμενη κοινοτική νομοθεσία, στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι δεν επαρκεί για να τερματιστούν άπαξ διά παντός αυτού του είδους οι απάτες·
- να παρασχεθεί στήριξη και καθοδήγηση για όσους έχουν ήδη υπάρξει θύματα.

Κοινοτική νομοθεσία

Σε κοινοτικό επίπεδο, μεγαλύτερη συνάφεια με το ζήτημα έχουν τρεις κοινοτικές πράξεις. Πρόκειται για:

- την οδηγία 2006/114/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση (κωδικοποίηση), η οποία αντικατέστησε την οδηγία 84/450/ΕΟΚ¹ όπως είχε τροποποιηθεί από την οδηγία 97/55/ΕΚ².
- την οδηγία 2005/29/ΕΚ³ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά («οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές»)

¹ ΕΕ L 250 της 19.9.1984, σελ. 17-20.

² ΕΕ L 290 της 23.10.1997, σελ. 18-23.

³ ΕΕ L 149 της 11.06.2005, σελ. 22-39.

- ο τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004¹ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών («κανονισμός για τη συνεργασία όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών»).

Διαβουλεύσεις πριν από τη σύνταξη της έκθεσης

Πριν από την ολοκλήρωση της έκθεσης, ο εισηγητής πραγματοποίησε ποικίλες συναντήσεις διαβούλευσης, μεταξύ άλλων με την Επίτροπο αρμόδια για θέματα καταναλωτή κ. Meglena Kuneva και με διάφορους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι οποίοι ενδιαφέρονται για το ζήτημα λόγω των αρκετών καταγγελιών που έχουν λάβει από πολίτες της εκλογικής τους περιφέρειας. Ο εισηγητής πραγματοποίησε επίσης συναντήσεις διαβούλευσης με επιχειρηματικές οργανώσεις εκπροσώπησης επιχειρήσεων, ιδίως μικρών επιχειρήσεων στην Ευρώπη, όπως το Eurochambres και το UEAPM, με την Ευρωπαϊκή Ένωση Καταλόγων Επιχειρήσεων, αλλά και με τα ίδια τα θύματα, φυσικά.

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2008 οργανώθηκε από την Επιτροπή Αναφορών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δημόσιο εργαστήριο με τίτλο «Stop the Scam: Combating Misleading Business Directories» (Σταματήστε τις απάτες: Καταπολέμηση των παραπλανητικών καταλόγων επιχειρήσεων). Η συνάντηση έδωσε στους βουλευτές του ΕΚ την ευκαιρία να ακούσουν τους αναφέροντες και τις οργανώσεις εκπροσώπησης, τους εκπροσώπους της Επιτροπής, αλλά και τους εκπροσώπους του καταλόγου επιχειρήσεων European City Guide, της εταιρείας που κατονομάζεται περισσότερο από τους αναφέροντες.

Πορίσματα της έκθεσης

Ο εισηγητής θεωρεί ότι οι αναφέροντες εγείρουν πράγματι ένα σοβαρό πρόβλημα, το οποίο φαίνεται πως είναι διαδεδομένο, έχει διασυνωριακό χαρακτήρα και προκαλεί σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις, ιδίως στις μικρές επιχειρήσεις. Επιπλέον, ο εισηγητής φρονεί ότι η διασυνωριακή φύση του προβλήματος αυτού καθιστά σαφώς τα κοινοτικά θεσμικά όργανα υπεύθυνα για την παροχή επαρκών μέσων προσφυγής στα θύματα. Τα εν λόγω μέσα θα πρέπει να επιτρέπουν στα θύματα να προσβάλλουν την εγκυρότητα των συμβολαίων που συνάπτονται βάσει παραπλανητικής διαφήμισης και να εξασφαλίζουν την επιστροφή των χρημάτων που έχουν πληρώσει ως αποτέλεσμα παραπλανητικών πρακτικών.

Στην έκθεση εκφράζεται η δυσαρέσκεια για το γεγονός ότι οι υφιστάμενες εθνικές αρχές δεν φαίνονται να είναι σε θέση να παρέχουν επαρκή μέσα προσφυγής στα θύματα και επισημαίνεται ότι, παρά την ευρεία εξάπλωση των εν λόγω παραπλανητικών επιχειρηματικών πρακτικών, η κοινοτική και η εθνική νομοθεσία φαίνεται πως δεν παρέχουν επαρκή αποτελεσματικά μέσα προσφυγής ή δεν εφαρμόζονται δεόντως σε εθνικό επίπεδο.

Καθοδήγηση για τα θύματα

Στην έκθεση, τα θύματα καλούνται να καταγγέλλουν τις περιπτώσεις εξαπάτησης επιχειρήσεων στις εθνικές αρχές και να ζητούν κατάλληλες συμβουλές προτού καταβάλουν τα ποσά που τους ζητούν οι παραπλανητικές εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων.

¹ EE L 364 της 9.12.2004, σελ. 1-11.

Επιπλέον, τα θύματα πρέπει να έρχονται σε επαφή με ενώσεις επιχειρήσεων και καταναλωτών, καθώς και με τον εκπρόσωπό τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ώστε να ενισχυθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο η δράση για την καταπολέμηση των παραπλανητικών καταλόγων επιχειρήσεων.

Βελτίωση της ενημέρωσης

Η έκθεση επιδοκιμάζει τις προσπάθειες που καταβάλλουν διάφορες ευρωπαϊκές και εθνικές επιχειρηματικές οργανώσεις προκειμένου να ενημερώσουν τα μέλη τους και τις καλεί να εντείνουν τις προσπάθειές τους, ώστε λιγότεροι άνθρωποι να πέφτουν θύματα των παραπλανητικών καταλόγων επιχειρήσεων. Επιδοκιμάζει επίσης τη δράση που έχουν αναλάβει ορισμένα κράτη μέλη όπως η Ιταλία, η Ισπανία, οι Κάτω Χώρες, το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά κυρίως η Αυστρία, προσπαθώντας να εμποδίσουν τις εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων να ακολουθούν παραπλανητικές πρακτικές. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι οι προσπάθειες αυτές εξακολουθούν να είναι ανεπαρκείς.

Όσον αφορά την ενημέρωση, στην έκθεση καλούνται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη, σε πλήρη συνεργασία με εθνικές και ευρωπαϊκές οργανώσεις εκπροσώπησης επιχειρήσεων, να εντείνουν τις προσπάθειές τους για τη βελτίωση της ενημέρωσης σχετικά με το πρόβλημα, ώστε περισσότεροι άνθρωποι να διαθέτουν την ενημέρωση και τη γνώση που χρειάζεται για να αποφεύγουν την παραπλανητική διαφήμιση η οποία μπορεί να τους παρασύρει σε ανεπιθύμητα συμβόλαια.

Η έκθεση καλεί επίσης την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ασχοληθεί με το ζήτημα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της Πράξης για τις μικρές επιχειρήσεις.

Οδηγία 2006/114/EK¹ για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση

Η έκθεση επισημαίνει ότι η οδηγία 2006/114/EK² για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση ισχύει για τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων και, ως εκ τούτου, ισχύει και για το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα θύματα παραπλανητικών καταλόγων επιχειρήσεων. Η οδηγία έχει μεταφερθεί σε όλα τα κράτη μέλη και προβλέπει τη χρήση διαταγών παύσης και άλλες δικαστικές διαδικασίες για την απαγόρευση της συνεχιζόμενης χρήσης παραπλανητικής διαφήμισης. Ωστόσο, φαίνεται πως είτε δεν προσφέρει επαρκή αποτελεσματικά μέσα προσφυγής είτε δεν εφαρμόζεται δεόντως από τα κράτη μέλη.

Για το λόγο αυτό, στην έκθεση καλείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εντείνει την παρακολούθηση της εφαρμογής της οδηγίας 2006/114/EK³, κυρίως στα κράτη μέλη εκείνα όπου είναι γνωστό ότι τηρούν την έδρα τους εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν παραπλανητικές πρακτικές, αλλά ιδίως στην Ισπανία, όπου έχει την έδρα της η εταιρεία καταλόγων επιχειρήσεων που κατονομάζεται συχνότερα από τους αναφέροντες. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην Τσεχική Δημοκρατία, όπου πρόσφατα τα δικαστήρια εξέδωσαν απόφαση κατά των θυμάτων, γεγονός που εγείρει ερωτήματα για την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της οδηγίας στην εν λόγω χώρα.

Στην έκθεση, η Επιτροπή καλείται να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τα

¹ ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σελ. 21–27.

² ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σελ. 21–27.

³ ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σελ. 21–27.

πορίσματά της.

Οδηγία 2005/29/EK¹ για τις αθέμιτες πρακτικές

Στην έκθεση εκφράζεται δυσαρέσκεια για το γεγονός ότι η οδηγία 2005/29/EK² για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές δεν καλύπτει τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων και ότι τα κράτη μέλη εμφανίζονται διστακτικά να επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής της. Αντιθέτως, τα κράτη μέλη δύνανται να επεκτείνουν μονομερώς το πεδίο εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας τους για τους καταναλωτές στις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων και, συνεπώς, τα κράτη μέλη που επιθυμούν να παράσχουν προστασία μέσω της εθνικής τους νομοθεσίας μπορούν να το πράξουν ελεύθερα χωρίς να περιμένουν την ανάληψη νομοθετικής πρωτοβουλίας από την Επιτροπή για την τροποποίηση της κοινοτικής νομοθεσίας.

Το καλύτερο μοντέλο για την καταπολέμηση των παραπλανητικών καταλόγων επιχειρήσεων φαίνεται πως εφαρμόζεται από την Αυστρία, η οποία τροποποίησε το 2000 τον εθνικό της νόμο περί αθέμιτων εμπορικών πρακτικών. Το άρθρο 28α του νόμου αυτού αναφέρει πλέον ότι «απαγορεύεται η διαφήμιση, στον χώρο των επιχειρήσεων και με σκοπό τον ανταγωνισμό, της καταχώρισης σε καταλόγους, όπως χρυσοί οδηγοί, ονομαστικοί κατάλογοι ή παρόμοιοι κατάλογοι, μέσω εντύπων πληρωμής, εντύπων χρηματικής εντολής, τιμολογίων, προσφοράς διόρθωσης ή με παρόμοιο τρόπο, όπως και η άμεση προσφορά τέτοιου είδους καταχωρίσεων χωρίς σαφή και ξεκάθαρη γραπτή επισήμανση ότι η διαφήμιση αυτή αποτελεί αποκλειστικά προσφορά συμβολαίου».

Ο εισηγητής φρονεί ότι το αυστριακό μοντέλο αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση. Ως εκ τούτου, καλείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο, δεδομένης της διασυννοριακής φύσης του προβλήματος, να αναλάβει μια νέα νομοθετική πρωτοβουλία, βάσει του αυστριακού μοντέλου, η οποία θα απαγορεύει ρητώς τη διαφήμιση σε καταλόγους επιχειρήσεων, επιτρέποντας την μόνο εάν οι υποψήφιοι πελάτες ενημερώνονται με σαφή και ξεκάθαρη γραπτή επισήμανση ότι η εν λόγω διαφήμιση αποτελεί απλώς και μόνο προσφορά συμβολαίου έναντι πληρωμής.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004³ σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών

Στην έκθεση σημειώνεται, εξάλλου, ότι η εθνική νομοθεσία είναι συχνά ανεπαρκής όσον αφορά την άσκηση προσφυγής κατά εταιρειών καταλόγων επιχειρήσεων που έχουν την έδρα τους σε άλλο κράτος μέλος και, για τον λόγο αυτόν, καλεί την Επιτροπή να διευκολύνει πιο ενεργά τη διασυννοριακή συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών, προκειμένου να μπορέσουν να παράσχουν πιο αποτελεσματικά μέσα προσφυγής στα θύματα.

Στο Βέλγιο, επί παραδείγματι, όλοι όσοι πέφτουν θύματα παραπλανητικών πρακτικών έχουν τη δυνατότητα να ασκούν ένδικα μέσα στη χώρα διαμονής τους και, μάλιστα, θύματα ενός παραπλανητικού καταλόγου επιχειρήσεων κέρδισαν την προσφυγή τους (επιβλήθηκε πρόστιμο στην εταιρεία), αν και, κατά τη στιγμή της σύνταξης της παρούσας, η υπόθεση φαίνεται πως τελεί υπό εξέταση στο στάδιο της έφεσης.

¹ EE L 149 της 11.06.2005, σελ. 22-39.

² EE L 149 της 11.06.2005, σελ. 22-39.

³ EE L 364 της 9.12.2004, σελ. 1-11.

Στην Αυστρία, υπάρχουν περιπτώσεις δικαστικών προσφυγών τις οποίες έχουν ασκήσει με επιτυχία θύματα κατά εταιρειών καταλόγων επιχειρήσεων.

Αντιθέτως, στην Τσεχική Δημοκρατία, φαίνεται πως ορισμένα θύματα έχασαν τη δίκη στην οποία τους είχε οδηγήσει μια εταιρεία έκδοσης καταλόγων. Η συγκεκριμένη υπόθεση εγείρει σοβαρά ερωτήματα σχετικά με το κατά πόσον η Τσεχική Δημοκρατία εφαρμόζει ορθά τις διατάξεις της οδηγίας 2006/114/EK¹.

Στην Ισπανία, μία από εταιρείες έκδοσης καταλόγων που κατονομάζονται συχνότερα, η European City Guide, τιμωρήθηκε τρεις φορές με πρόστιμο από τη Generalitat de Catalunya, όταν είχε την έδρα της στη Βαρκελώνη, διατάχθηκε δε η προσωρινή παύση λειτουργίας της για ένα έτος. Στη συνέχεια, μεταφέρθηκε στη Βαλένθια, όπου σήμερα συνεχίζει να λειτουργεί υπό ελαφρώς αυστηρότερους όρους. Επί παραδείγματι, τα θύματα πλέον ενημερώνονται για το δικαίωμά τους να ακυρώσουν την παραγγελία εντός επτά ημερών. Ωστόσο, συνήθως συνειδητοποιούν τι πραγματικά έχουν υπογράψει αφότου παρέλθει το διάστημα αυτό. Η εταιρεία συνέστησε επίσης τον αποκαλούμενο «Defensor del cliente» (Διαμεσολαβητής), ο οποίος λαμβάνει καταγγελίες από τους πελάτες. Ωστόσο, η υπηρεσία αυτή δεν φαίνεται πως είναι ανεξάρτητη από την ίδια την εταιρεία του καταλόγου επιχειρήσεων, και συνεπώς δεν εμπνέει επαρκή εμπιστοσύνη. Ο εισηγητής θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι η συγκεκριμένη εταιρεία καταλόγων επιχειρήσεων δεν έχει λάβει επαρκή μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι υποψήφιοι πελάτες της δεν θα οδηγούνται με παραπλανητικό τρόπο στην υπογραφή διαφημιστικών συμβολαίων που ουδέποτε επιθυμούσαν.

Επιπλέον, δεν υπάρχουν στοιχεία για άμεσες προσφυγές από εθνικές αρχές άλλων κρατών μελών στα δικαστήρια της Βαλένθια βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004² σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η Υπηρεσία Θεμιτών Εμπορικών Πρακτικών (Office of Fair Trading - OFT) φέρεται πως έχει χρησιμοποιήσει τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004³ σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών. Η OFT, η οποία είναι επίσης αρμόδια για την προστασία των καταναλωτών, φαίνεται πως έχει χρησιμοποιήσει τον κανονισμό αυτόν με επιτυχία κερδίζοντας αγωγή παραλείψεως κατά εταιρειών από το Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες, οι οποίες, όπως διαπιστώθηκε, έστελναν ανεπιθύμητες ή παραπλανητικές προσφορές σε βρετανούς καταναλωτές Παρότι πρόκειται για θετικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, η υπόθεση δεν αφορούσε τους παραπλανητικούς καταλόγους επιχειρήσεων.

Εκτός της υπόθεσης αυτής, δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004⁴ έχει χρησιμοποιηθεί με επιτυχία από εθνικές αρχές για την άσκηση προσφυγής, όπως η αγωγή παραλείψεως, για καταγγελίες που οφείλονται σε δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν με έδρα κάποιο άλλο κράτος μέλος. Το γεγονός αυτό αποδίδεται στο κόστος της άσκησης προσφυγής, στην πολυπλοκότητα και τη διάρκεια των διαδικασιών και στο περιορισμένο πεδίο εφαρμογής της αγωγής παραλείψεως.

¹ ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σελ. 21–27.

² ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σελ. 1–11.

³ ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σελ. 1–11.

⁴ ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σελ. 1–11.

Ανάγκη ενίσχυσης των εθνικών αρχών

Η έκθεση καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι επιχειρήσεις που έχουν πέσει θύματα παραπλανητικής διαφήμισης έχουν στη διάθεσή τους μια σαφώς ορισμένη εθνική αρχή στην οποία θα μπορούν να υποβάλλουν καταγγελία και να προσφεύγουν. Κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει σήμερα, καθώς οι εθνικές αρχές προστασίας του καταναλωτών συχνά δεν δέχονται τις καταγγελίες των επιχειρήσεων, περιοριζόμενες στις καταγγελίες που υποβάλλουν οι καταναλωτές. Στην έκθεση καλείται επίσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές βέλτιστων πρακτικών για τους εθνικούς φορείς επιβολής, οι οποίες θα μπορούν να ακολουθούνται σε περίπτωση που τους καταγγέλλονται περιπτώσεις παραπλανητικής διαφήμισης.

Παραπλανητικοί κατάλογοι επιχειρήσεων με έδρα σε τρίτες χώρες

Τέλος, η έκθεση καλεί την Επιτροπή να επιδιώξει τη διεθνή συνεργασία με τρίτες χώρες και με αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, ώστε οι εταιρείες έκδοσης καταλόγων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν παραπλανητικές πρακτικές και έχουν την έδρα τους σε τρίτη χώρα να μην προκαλούν ζημίες σε επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.